

היום נלמד בעזרת ה':

מנחות דף טז

משנה: פיגול בקומץ ולא בלבונה: כלומר בשעת הקטרת הקומץ חשב על השיריים לאוכלם חוץ לזמנם, אבל בשעת הקטרת הלבונה לא חשב מחשבת פיגול.

וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר: והקטרת אחד מהם (= קומץ או לבונה) הוא רק חצי מתיר, שהרי צריך להקטיר גם את השני.

ומזדים חכמים לר' מאיר במנחת חוטא ובמנחת קנאות, שאם פיגול בקומץ שהוא פיגול וחייבין עליו כרת, שהקומץ הוא המתיר: לפי שאין לבונה במנחת חוטא ובמנחת קנאות, ונמצא שהקומץ הוא כל המתיר.

בחג השבועות היו מביאים את שתי הלחם, לשתי הלחם יש שני מתירים, והם שני כבשים שזריקת דמם מתירה את הלחם באכילה. ללחם הפנים יש שני מתירים, והם שני בזיכי הלבונה.

שחט אחד מן הכבשים על מנת לאכול ב' חלות למחר, הקטיר אחד מן הבזיכין על מנת לאכול ב' סדרים למחר: גם כאן אחד מן הכבשים או אחד מן הבזיכין הוא רק חצי מתיר.

שחט אחד מן הכבשים הנ"ל לאכול ממנו למחר, הוא פיגול וחבירו כשר: הכבש שחשב עליו מחשבת חוץ לזמנו הוא עצמו פיגול, כיון שחשב מחשבת פיגול במתיר שלו, אבל הכבש השני כשר כיון שלא חשב מחשבת פיגול במתיר שלו.

לאכול מחבירו למחר, שניהם כשרים: כלומר אם שחט כבש אחד על מנת לאכול את חבירו חוץ לזמנו, שני הכבשים כשרים, שהרי לא חשב מחשבת פיגול במתיר של אף כבש (= 'המתיר' של כל כבש הוא העבודה שלו בעצמו, ואם חשב מחשבת פיגול על הכבש השני נמצא שלא חשב מחשבת פיגול במתיר של אף אחד מהכבשים).

גמרא: אמר רב: מחלוקתם של רבי מאיר וחכמים במשנה היא רק במקרה שהקטיר את הקומץ בשתיקה (= ללא מחשבת פיגול) ואת הלבונה הקטיר במחשבת פיגול, דהיינו שאת ההקטרה הראשונה הקטיר בשתיקה ואת ההקטרה השנייה במחשבה, אבל אם חשב מחשבת פיגול בהקטרה הראשונה ושתק בשניה הרי זה פיגול לדעת כולם, כיון ש'כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה', כלומר שאת ההקטרה השנייה שעשה בשתיקה עשה על דעת מחשבת פיגול הראשונה, וא"כ פיגול בכל המתיר.

ושמואל אמר: גם במקרה שחשב מחשבת פיגול בהקטרה הראשונה ושתק בשניה נחלקו ר"מ וחכמים.

יטיב רבא וקאמר לה להא שמעתא: ישב רבא ואמר את דברי רב הנ"ל.

קושיא על רב: **איתיביה רב אחא בר רב הונא לרבא:** למדנו בכרייתא - כמה דברים אמורים שמשחבה בעבודת הקומץ מפגלת, דווקא אם חישב בעת הקמיצה או במתן כלי או בהילוך, שמאחר ועבודות אלו אינן נעשות בלבונה אלא בקומץ, לכן אם פיגול בקומץ פיגול בכל המתיר.

אבל כאשר בא הכהן להקטרה שהיא עבודה הנעשית בשני מתירים, גם בהקטרת קומץ והקטרת לבונה, אם נתן את הקומץ במחשבה של פיגול ואת הלבונה בשתיקה, או שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה, לדעת רבי מאיר הרי זה פיגול וחיבין עליו כרת אם אכל ממנו, ולדעת חכמים אין בו חיוב כרת עד שיפגל בכל המתיר. עד כאן הברייתא.

קתני מיהא: ראינו שכתוב בכרייתא שאם נתן את הקומץ תחילה בשתיקה ולאחר מכן את הלבונה במחשבה של פסול נחלקו בזה ר"מ וחכמים, וזה שלא כדברי רב שאמר שהם לא נחלקו במקרה כזה.

תירוץ: **אימא:** יש לבאר את הברייתא כך: נתן את הקומץ במחשבה וכבר לפני כן נתן את הלבונה בשתיקה, ונמצא שחצי המתיר הראשון קרב בשתיקה והחצי השני במחשבה, ולכן נחלקו בזה ר"מ וחכמים, וכדברי רב.

דחיית התירוץ: חדא, דהיינו קמייטא: דחייה ראשונה - אם מדובר שתחילה עשה בשתיקה ואח"כ עשה במחשבה, א"כ קשה שהרי זה נאמר כבר ברישא של הברייתא (= נתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה).

ועוד, התניא 'אח"כ': דחייה נוספת - והרי כתוב בברייתא אחרת 'או שנתן את הקומץ במחשבה ואחר כך נתן את הלבונה בשתיקה', וא"כ אי אפשר לפרש שכבר לפני כן נתן את הלבונה בשתיקה.

תירוץ: תרגמא רב חנינא בב' דיעות: מדובר בברייתא שכהן אחד הקטיר את הקומץ במחשבה ואח"כ הקטיר כהן אחר את הלבונה בשתיקה, ולכן חולקים חכמים על ר"מ וסוברים שאינו פיגול, כיון שבמקרה כזה אי אפשר לומר שהכהן השני עשה 'על דעת הראשונה' (שהרי כהן אחר עשה זאת).

קושיא נוספת על רב: ת"ש: למדנו בברייתא - במה דברים אמורים שאם חישב במתנה אחת בקרבן פיגול (אפילו לרבנן), בדמים הניתנים על מזבח החיצון, שמתנה אחת מהם מתירה את הזבח ולכן אם פיגול במתנה אחת פיגול בכל המתיר, אבל דמים הניתנים על המזבח הפנימי, כגון ארבעים ושלוש הזאות של יום הכפורים (= ראה ברש"י שמפרט), וכן אחד עשר מתנות של פר כהן משית, וכן אחד עשר מתנות של פר העלם דבר של צבור, בכל אלו אם פיגול 'בין בראשונה' דהיינו מתנות שבקודש הקדשים, 'ובין בשניה' שעל הפרוכת, 'ובין בשלישית' על מזבח הזהב, לדעת רבי מאיר פיגול הוא וחייבין עליו כרת באכילתו, ולדעת חכמים אין בו חיוב כרת עד שיפגל בכל המתיר, ואם חישב על מקצת מתנות אינו פיגול. ע"כ הברייתא.

קתני מיהא: א"כ למדנו בברייתא הנ"ל, שאפילו אם פיגול בראשונה ונתן את השניה והשלישית בשתיקה נחלקו בזה וחכמים וסוברים שאינו פיגול, ולא אומרים שאת השניה והשלישית עשה על דעת ראשונה. וקשה על רב.

וכי תימא ה"נ בשתי דעות: ואם תרצה לתרץ שמדובר במקרה שמת הכהן גדול או שאירע לו טומאה לאחר ההזאות שבקודש הקדשים, ושימש כהן אחר תחתיו והיזה בהיכל, ולכן אי אפשר לומר שהוא 'עושה על דעת ראשונה' (שהרי כהן אחר עשה זאת).

הניחא למאן דאמר 'בפר ואפי' בדמו של פר': אמנם התירוץ הנ"ל טוב לסובר (במס' יומא) שמה שנאמר "בְּזָאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפֶר בֶּן בְּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה" הכוונה אפילו בדמו של פר, דהיינו שאם הכהן הראשון שחט את הפר ואירע בכהן פסול, יבוא כהן אחר עם דם הפר אל הקודש ולא צריך לשחוט פר אחר, ולשיטה זו אפשר להעמיד 'בשתי דעות'.

אלא למ"ד 'בפר ולא בדמו של פר' מאי איכא למימר: אבל לסובר שאם הכהן הראשון שחט את הפר ואירע בכהן פסול, חייבים לשחוט פר אחר ואי אפשר לבוא אל הקודש עם דם הפר של הכהן הראשון, הרי אי אפשר לתרץ ולהעמיד את הברייתא בשתי דעות, וא"כ קשה על רב.

תירוץ: אמר רבא: בברייתא כאן מדובר שפיגל במתנה הראשונה ושתק בשניה ופיגל בשלישית, ובמקרה כזה אי אפשר לומר 'כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה', משום שאם הוא עשה על דעת הראשונה מדוע הוא חזר ופיגל בשלישית, אלא בהכרח שהוא לא עשה על דעת ראשונה, ונמצא שאת המתנה השניה הוא עשה ללא פיגול, וא"כ הוא פיגל רק בחצי מתיר, ולכן סוברים חכמים שאין זה פיגול.

קושיא על רבא: מתקיף לה רב אשי: והרי הברייתא לא אמרה שהוא שתק בשניה (= אם מדובר שהוא שתק באמצע, היה על הברייתא לומר זאת).

אלא אמר רב אשי, הכא במאי עסקינן כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית: אלא מתרץ רב אשי באופן אחר, שמדובר בברייתא שהוא פיגל בראשונה ובשניה ושתק בשלישית, ובמקרה כזה אי אפשר לומר 'כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה', משום שאם הוא עשה על דעת הראשונה מדוע הוא חזר ופיגל בשניה, אלא בהכרח שהוא לא עשה על דעת ראשונה, ונמצא שאת המתנה השלישית הוא עשה ללא פיגול, וא"כ הוא פיגל רק בחצי מתיר, ולכן סוברים חכמים שאין זה פיגול.

קושיא: והא בין בין קתני. קשיא: והרי הברייתא אמרה 'בין בראשונה בין בשניה ובין בשלישית', ומשמע שפיגל רק במתנה אחת (= או בראשונה או בשניה או בשלישית), ולא שפיגל גם בראשונה וגם בשניה. הגמ' נשארת בקושיא.

אמר מר - רבי מאיר אומר פגול וחייבין עליו כרת: הגמרא חוזרת לדברי רבי מאיר ודנה בהם. רבי מאיר אמר שבהזאות של יום הכיפורים, אם חשב מחשבת פיגול בקבוצה אחת של מתנות (כגון בהזאות של קודש הקודשים, או של הפרוכת, או של המזבח הפנימי), פיגול.

קושיא: מכדי כרת לא מיחייב וכו': הרי לא מתחייבים בכרת על אכילת פיגול עד 'שיקרבו כל המתירין' כלומר שיעשו את כל עבודות הקרבן בכשרות. ולומדים זאת מהפסוק "לא ירצה" בפיגול. המקביל ללשון "ריצוי" שנאמר בקרבן כשר. ללמד שכמו הריצוי של קרבן כשר, כך צריך להיות הריצוי של קרבן פסול. דהיינו כמו שהריצוי בקרבן כשר נעשה רק לאחר שהוקרבו כל העבודות המתירות את הקרבן (מתירות לזריקת הדם או לאכילה). גם ה'ריצוי' שנאמר בקרבן פיגול (שהוא 'לא ירצה'), נעשה רק לאחר שהוקרבו כל המתירין של הקרבן.

והאי כיון דחשיב בה בפנים פסליה, כי מדי בהיכל מיא בעלמא הוא דקא מדי: אך כאן, מכיון שהוא חשב מחשבת פיגול בהזאות של קודש הקודשים, כשהוא יוצא ומזה בהיכל הדם כבר פסול, והרי זה כאילו הוא מזה מים בעלמא. ואם כן בהכרח שלא הוקרבו כל העבודות כראוי. ואם כן הקרבן כלל לא נעשה פיגול!

(ואין קושיא מכל מחשבת פיגול שנעשתה בשחיטה או בקבלה, שלא תעשה פיגול, כי העבודות שנעשות אחריה נעשות בפסול. משום ששם העבודה עצמה שבה היה הפיגול, נעשתה בכשרות. מה שאין כן כאן, שאותה עבודה עצמה לא נעשתה כולה בכשרות, כי חלק מההזאות נעשו בפסול).

תירוץ: אמר רבה משכחת לה בארבעה פרים וארבעה שעירים: מדובר שהוא הוצרך להביא ארבעה פרים וארבעה שעירים, ובכל פעם הוא חשב מחשבת פיגול מחדש!

דהיינו, מודבר שלאחר שהיזה את הדם בקודש הוקדשים במחשבת פיגול, נשפך הדם, והוא הוצרך להביא פר ושעיר חדשים. והיזה מדמם בהיכל כנגד הפרוכת במחשבת פיגול. ושוב נשפך הדם והוצרך להביא פר ושעיר, והיזה מהם כנגד המזבח במחשבת פיגול. ושוב נשפך הדם והביא פר ושעיר חדשים והיזה מהם על טהרו של מזבח במחשבת פיגול.

נמצא שבכל סדרה של הזאות היו פר ושעיר חדשים, והוא חשב עליהם מחשבת פיגול בנפרד.

רבא מתרץ: אפילו תימא פר אחד ושעיר אחד, לפגולי מרצי ארבעים ושלוש: גם אם מדובר בפר ושעיר אחד אין קושיא. בגלל שרק במקרה שיש פסול בקרבן מחמת דבר אחר, אין פיגול. אבל אם הפסול מגיע מהפיגול עצמו, נחשבת העבודה ככשרה. (ומכיון שהפיגול הוא בהזאה, נחשבת כל עבודת ההזאה ככשרה).

*

הברייתא למעלה אמרה שיש ביום כיפור 43 הזאות.

קושיא: והתניא ארבעים ושבע! תירוצ: לא קשיא. הא כמ"ד מערבין לקרנות, והא כמ"ד אין מערבין: יש מחלוקת האם כשנתן הכהן גדול את מתנות הדם שעל קרנות המזבח הפנימי, היה מערבב את דם הפר והשעיר או לא. למ"ד שהיו מערבבים אותם, אם כן יש לנו רק 43 הזאות. אבל למ"ד שלא מערבבים אותם, אם כן יש לנו עוד ארבע מתנות (על ארבע הקרנות), והגענו ל-47.

קושיא: והתניא ארבעים ושמונה! תירוצ: לא קשיא. הא כמ"ד שירים מעכבין הא כמ"ד שירים לא מעכבין: יש מחלוקת האם שפיכת הדם הנותר לאחר ההזאות על היסוד של המזבח החיצון, מעכבת את הכפרה או לא. למ"ד שהשיריים מעכבים יש לנו עוד מתנה אחת, סה"כ 48.

*

איבעיא להו פיגול בהולכה מהו? לדעת חכמים הסוברים שאם פיגול בהקטרת הקומץ ולא בהקטרת הלבונה אין זה פיגול, בגלל שהוא פיגול רק בחצי מתיר (כי צריך להקטיר את הקומץ והלבונה). אבל אם פיגול בקמיצה הרי זה פיגול, בגלל שאין קמיצה בלבונה ואם כן פיגול בכל המתיר. אם כן, מה הדין אם פיגול בהולכה של הקומץ למזבח?

לדעת ר' יוחנן הולכה כקמיצה, והרי זה פיגול. לדעת ריש לקיש הולכה כהקטרה, ואין זה פיגול. בגלל שלא פיגול בהולכת הלבונה, ואם כן פיגול רק בחצי מתיר.

קושיא: בשלמא לריש לקיש איכא נמי הולכה דלכונה, אלא לרבי יוחנן מאי טעמא? טעמו של ריש לקיש מובן. אבל טעמו של רבי יוחנן לא מובן, מדוע לדעת חכמים אין זה פיגול בחצי מתיר?

תירוץ: אמר רבא - קסבר רבי יוחנן כל עבודה שאינה מתרת עבודה, חשובה היא לפגל עליה בפני עצמה: מכיון שהולכה אינה עבודה המתרת, כי ניתן לדלג עליה (על ידי הושטה מיד ליד, או קמיצה סמוך למזבח), אם כן מועיל לפגל בה בפני עצמה, ולא צריך לפגל בשאר המתירין.

אמר ליה אבוי: הרי שחיטת אחד מן הכבשים של עצרת, שזו עבודה שאינה מתרת (כי 'שחיטה' אינה עבודה המתרת) ובכל אופן חולקים רבנן על ר"מ וסוכרים שלא מועיל פיגול בחצי מתיר. כדלהלן.

דתנן שחט אחד מן הכבשים: במחשבה לאכול את שתי הלחם למחר מחוץ לזמן, או הקטיר אחד מן הבזיכין במחשבה לאכול את שני הסדרים של לחם הפנים למחר חוץ לזמן. לדעת רבי מאיר פיגול וחייבין על אכילתם כרת, לדעת חכמים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר, דהיינו שיחשוב כן בשני הכבשים או בשני הבזיכין. והרי שחיטת הכבש אינה עבודה המתרת, ובכל אופן לא מועיל בה פיגול לדעת חכמים כי היא חצי מתיר!

אמר ליה - מי סכרת לחם בתנור קדוש? שחיטת כבשים מקדשא ליה, והבא לקדש כבא להתיר דמי: האם אתה חושב שהלחם מתקדש באפייתו בתנור? הרי שחיטת הכבשים מקדשת אותו. ויש דין ש'הבא לקדש' נחשב כ'בא להתיר'. ולכן עד שלא יפגל בכל הבא לקדש (כלומר בשני הכבשים) לא יהא פיגול.

מתיב רב שימי בר אשי: השוחט קרבן פסח על אדם ערל, הקרבן פסול כי שחט על אדם הפסול לאכילתו. אבל אם שחט על מולים וערלים, הקרבן כשר. לדעת רבי מאיר ('אחרים') אם הקדים את המולים לערלים כשר, אבל אם הקדים את הערלים למולים הקרבן פסול. לדעת חכמים ככל מקרה הקרבן כשר.

וקיימא לן דבחצי מתיר פליגי: ובסוגיא שם העמדנו את המחלוקת, באופן ששחט את הסימן הראשון וחשב על ערלים, ובסימן השני חשב על מולים. לדעת רבי מאיר

מפגלים בחצי מתיר, ולכן המחשבה בסימן הראשון פיגלה את הקרבן. אבל לדעת חכמים לא מפגלים בחצי מתיר, ולכן המחשבה הזו אינה מפגלת את הקרבן.

והרי שם השחיטה אינה עבודה המתרת, ובכל אופן סוברים חכמים שמחשבה בסימן אחד אינה מפגלת!

אמר ליה - מי סברת דם בצואר בהמה קדוש? דם, סכין מקדשא ליה. והבא לקדש כבא להתיר דמי: האם אתה חושב שהדם שנמצא בצוואר הקרבן קדוש בקדושת קרבן? הרי הסכין ששוחטת אותו מקדשת את הדם. ואם כן 'הבא לקדש' דינו כ'בא להתיר', ולכן צריך לפגל בכל 'המקדש' דיינו בשני הסימנים.

קושיא לריש לקיש:

תא שמע 'בד"א בקמיצה ובמתן כלי ובהילוך': הברייתא אמרה למעלה במה דברים אמורים שעבודה בקומץ מפגלת את המנחה? דוקא בקמיצה, במתן כלי, ובהילוך. ולכאורה מהו 'הילוך'? זהו הילוך להקטרה. אך מדוע חכמים לא סוברים שאין כאן פיגול כי זהו פיגול רק בחצי מתיר? תירוץ: **לא, הילוך דמתן כלי:** 'הילוך' הכוונה להולכת הקומץ אל הכלי שבו מניחים אותו. ומכיון שאין מתן כלי בלבונה, אין העבודה הזו נחשבת לחצי מתיר. קושיא: **אי הכי 'במתן כלי ובהילוך'?** 'בהילוך ובמתן כלי' מיבעי ליה! אם כן הסדר של העבודות בברייתא היה צריך להיות הפוך, 'בד"א ... בקומץ בהילוך ובמתן כלי'. כי הילוך נעשה לפני המתן כלי. תירוץ: **הא לא קשיא, תני הכי:** אכן תגרוס כך בברייתא.

קושיא נוספת על ריש לקיש

קושיא: **'בא לו להקטרה. בא לו להולכה מיבעי ליה!** הברייתא הנ"ל ממשיכה ואומרת "אבל בא לו להקטרה וכו'". כלומר אם בא הכהן להקטיר ופיגל רק בקומץ או רק בלבונה, נחלקו חכמים ור"מ. אך מדוע המשנה לא אומרת 'בא לו להולכה ולהקטרה'? הרי גם בהולכה נחלקו ר"מ וחכמים לדעת ריש לקיש! תירוץ: **הא לא קשיא. כיון דהולכה צורך דהקטרה היא, קרי לה הקטרה:** מכיון שההולכה למזבח נעשית לצורך ההקטרה, הברייתא מכנה אותה בשם 'הקטרה', וכלולות בזה שתי העבודות. קושיא: **אלא 'נתן את הקומץ בשתיקה'. הולין מיבעי ליה!** אך קשה

מהמשך הברייטא האומרת שאם 'נתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה' וכו'. מדוע היא לא מזכירה גם את ההולכה?

*

הקטיר שומשום: אם הקטיר מהקומץ גרגיר קטן כמו שומשום, במחשבה לאכול גרגיר קטן כמותו מהשיריים חוץ לזמנו. וכך המשיך ועשה עד שגמר להקטיר את כל הקומץ. נחלקו בזה רב חסדא ורב המנונא ורב ששת. אחד אמר שהמנחה פיגול, ואחד אמר שהמנחה פסולה, ואחד אמר שהיא כשרה.

לימא מ"ד פיגול כר"מ, ומ"ד פסול כרבנן, ומ"ד כשר כרבי: לכאורה מאן דאמר שהמנחה פיגול סובר כר"מ שמפגלים בחצי מתיר, ולכן בכל גרגיר וגריר שפיגל חל הפיגול. מאן דאמר שהמנחה פסולה סובר כרבנן שלא מפגלים בחצי מתיר, והיינו שאין בזה כרת אבל הקרבן פסול. מאן דאמר שהקרבן כשר סובר כרבי לעיל (דף יד) ששתי מחשבות בשני חצאי מתיר אינן מצטרפות.

דחייה: ממאי? דלמא עד כאן: אולי כל מה שאמר ר' מאיר שמפגלים בחצי מתיר, דוקא כשחשב בשיעור הקטרה שלם. אבל כאן שחשב בכל גרגיר וגרגיר לא!

ועד כאן: וכל מה שאמרו רבנן שלא מפגלים בחצי מתיר, דוקא כשלא חשב על כל המתיר אלא רק על חצי שלו. אבל כאן שחשב על כל גרגיר וגרגיר, בסופו של דבר חשב על כל המתיר, ובכזה מקרה כן יהיה פיגול!

ועד כאן: וכל מה שאמר רבי שהחצאים לא מצטרפים, דוקא שם, כי הוא לא השלים את המחשבה על החצי השני באותה העבודה. משום ששחט כבש אחד במחשבה לאכול חצי זית מהלחם חוץ לזמנו, ושחט את הכבש השני במחשבה לאכול חצי זית מהלחם חוץ לזמנו. ומכיון שכל מחשבה היתה בכבש אחר, הן לא מצטרפות. אבל כאן שהוא חזר וחשב את אותה המחשבה בכל גרגיר וגרגיר של אותה עבודה, כן יהיה פיגול!

אלא מ"ד פיגול דברי הכל, מאן דאמר פסול דברי הכל, מאן דאמר כשר דברי הכל: אלא שלושת הדעות של האמוראים מדברות לכו"ע. כדלהלן.

מאן דאמר פיגול דברי הכל - קסבר דרך אכילה בכך ודרך הקטרה בכך: מ"ד שהמנחה פיגול, סובר שלאכול גרגיר אחר גרגיר זו 'דרך אכילה', וכן להקטיר גרגיר אחר גרגיר זו 'דרך הקטרה'. ועל כן היה כאן פיגול גמור.

ומ"ד פסול דברי הכל - קסבר (אינן) דרך אכילה בכך וכו': הוא סובר שלגבי אכילה דרך אכילה בכך ולכן היתה כאן מחשבת פיגול. אבל לגבי ההקטרה אין דרך הקטרה בכך, ולכן המנחה לא הוקטרה וממילא היא פסולה.

ומאן דאמר כשר דברי הכל - קסבר דרך הקטרה בכך ואין דרך אכילה בכך: מכיון שדרך הקטרה בכך המנחה הוקטרה כהלכתה והשיריים כשרים. ומה שחשב על האכילה בגרגירים אין דרך אכילה בכך וממילא אין כאן פיגול.